

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Львівської області** щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2022 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Львівської області в IV кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Львівської області в IV кварталі 2022 року свідчать, що на тлі активних бойових дій і терористичних атак респонденти **очікують скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні**. Водночас тривало пом'якшення негативних очікувань щодо розвитку підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується подальше зростання цін. Девальваційні очікування залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **скорочення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні вищими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 26.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 10.8%) (графік 1). У цілому по Україні – «мінус» 32.3%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 54.1% респондентів очікують, що інфляція не перевищить 20.0% (як у попередньому опитуванні), у цілому по Україні – 37.6%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають військові дії, курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** частка респондентів, які очікують знецінення гривні відносно долара США, становить 83.3% (у попередньому кварталі – 92.1%), у цілому по Україні – 88.5%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств нижчими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 2.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 8.1%), у цілому по Україні – «мінус» 11.5% (таблиця). Найоптимістичніші очікування були в респондентів переробної промисловості та інших видів економічної діяльності (по 16.7%);
- **загальні обсяги реалізації виробленої продукції на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 2.7%), на **зовнішньому ринку** респонденти очікують зменшення обсягів реалізації продукції – «мінус» 4.8% (у III кварталі 2022 року – «мінус» 10.5%). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 7.3% та «мінус» 6.3% відповідно;
- **помірне збільшення інвестиційних видатків** на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 2.8 (у попередньому кварталі – «мінус» 13.5%). Водночас респонденти очікують зменшення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт: баланс відповідей – «мінус» 31.4% (у III кварталі 2022 року – «мінус» 19.4%). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 16.6% та «мінус» 26.9% відповідно;
- **помірне збільшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – 2.6% (у III кварталі 2022 року – «мінус» 7.9%) (графік 4). У цілому по Україні прогнозується зменшення кількості працівників – «мінус» 20.1%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купують/продають підприємства:** баланс відповідей – 97.4% і 63.2% відповідно (у попередньому кварталі – 100.0% і 76.3% відповідно) (графік 6). Найбільше зростання цін на продукцію власного виробництва прогнозують респонденти підприємств торгівлі (100.0%). На думку опитуваних, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, сировину та матеріали, а також курс гривні до іноземних валют (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції та на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 83.8% та 57.9% відповідно (у попередньому кварталі – 83.3% та 60.5% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств збільшувати виробництво, респонденти називають військові дії та їх наслідки, значні коливання курсу гривні щодо інших валют та занадто високі ціни на енергоносії (вплив цього чинника посилюється) (графік 5).

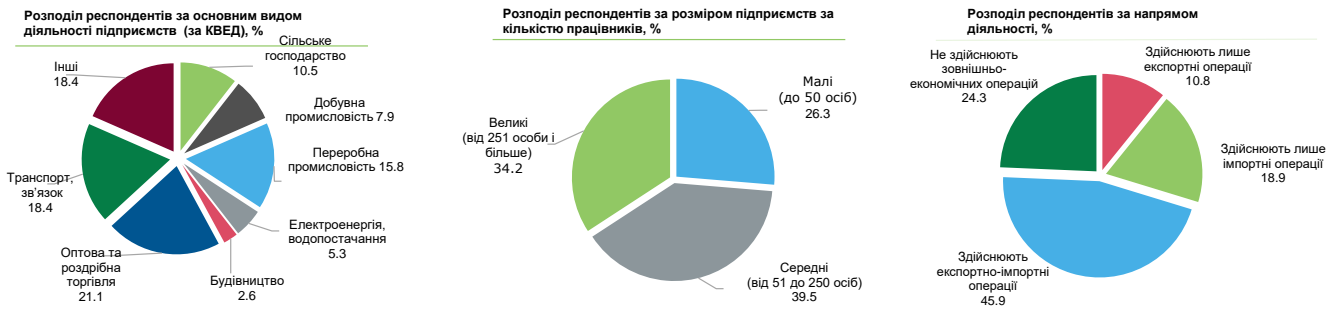
Очікування щодо потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом збільшилися (графік 8). Більшість респондентів, які планують брати банківські кредити (63.2% опитаних), надають перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами та надмірні вимоги до застави – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

91.9% респондентів області зазначають, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках** (у цілому по Україні – 94.2%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

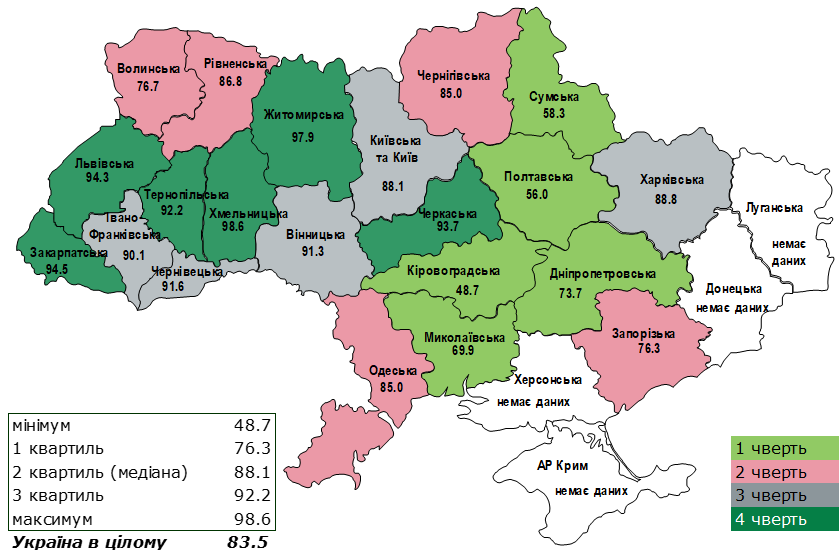
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств** погіршився та оцінюється як **поганий**: баланс відповідей – «мінус» 2.6% (у III кварталі 2022 року – 15.8%). У цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 19.3%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва вищий, ніж нормальний:** баланс відповідей – 8.0% (у III кварталі 2022 року – 9.5%);
- **ресурси виробничих потужностей достатні, щоб задовольнити неочікуване зростання попиту:** баланс відповідей – 21.1% (у III кварталі 2022 року – 39.5%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 31 жовтня – 30 листопада 2022 року;
- опитано всього 38 підприємств;
- репрезентативна за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, переробна промисловість, торгівля, транспорт та зв'язок, інші.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

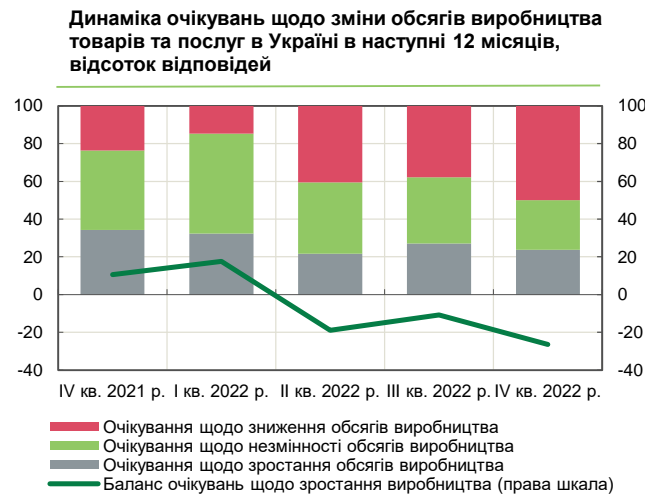
*квартіль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Львівської області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.	II кв. 2022 р.	III кв. 2022 р.	IV кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	22.2	26.5	-11.1	-8.1	-2.7
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	42.1	29.4	5.4	-2.7	0.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	8.6	0.0	-35.3	-19.4	-31.4
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	27.0	22.9	-25.0	-13.5	2.8
кількості працівників	16.2	2.9	-5.4	-7.9	2.6

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

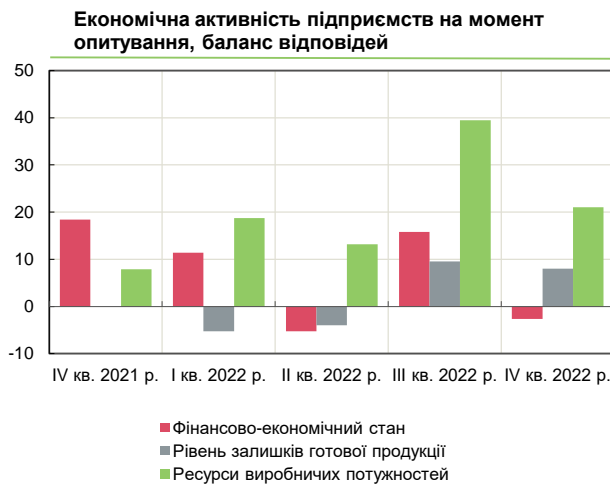
Графік 1

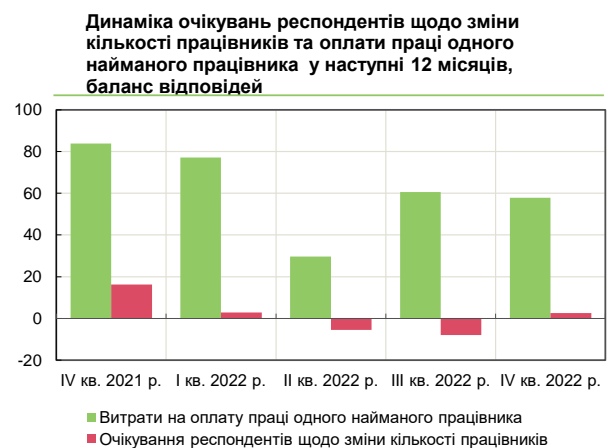
Графік 2

Графік 3

Графік 4

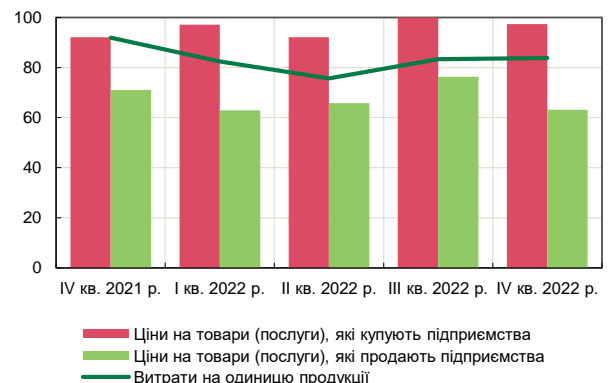
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

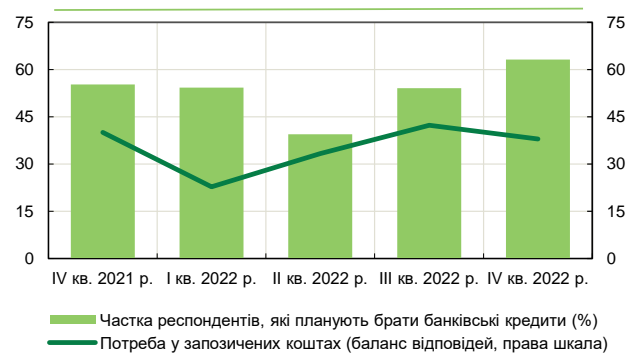
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

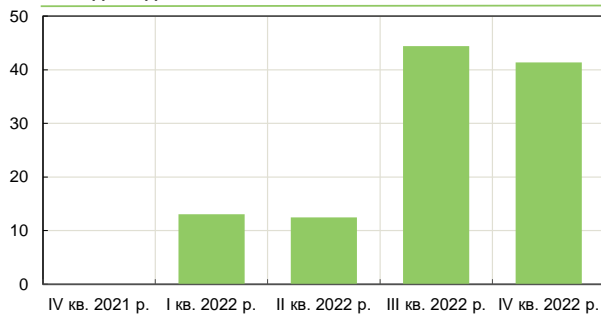
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

